

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Procedūru Termiņi](#) > [Germany](#)

Procedūru termiņi

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Vācija

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Civilprocesa kodeksa (*Zivilprozessordnung*) 214.–229. pantā ir paredzēti vispārēji noteikumi par procesuālajiem termiņiem, un citos Civilprocesa kodeksa pantos ir paredzēti īpaši noteikumi par konkrētiem termiņiem.

Pastāv atšķirība starp “tiešiem” termiņiem (*eigentliche Fristen*), t. i., laika posmiem, kuros procesa dalībnieki var veikt procesuālas darbības vai formalitātes, vai viņiem ir pienākums tās veikt, lai nezaudētu kādas tiesības, un “netiešiem” termiņiem (*uneigentliche Fristen*), kuros saskaņā ar tiesību normām tiesai jāveic zināmas oficiālas darbības.

Tiešos termiņus iedala likumiskajos termiņos, kas ir paredzēti tiesību normās, un tiesas termiņos, kas tiek noteikti pēc tiesas ieskatiem. Likumiskie termiņi ietver “obligātos periodus” (*Notfristen*), kas paredzēti Civilprocesa kodeksa 224. panta 1. punkta otrajā teikumā un kas vienmēr kodeksā tiek paredzēti šādā veidā, un tos nevar saīsināt vai pagarināt.

Tomēr puses, panākot vienošanos, var saīsināt tiesas un likumiskos termiņus (izņemot obligātos periodus un netiešos termiņus), bet tās nevar šos termiņus pagarināt. Tiesa var pagarināt vai saīsināt tās noteikto termiņu, bet likumisku termiņu tā var izmainīt tikai tā, kā paredzēts tiesību normās. Jebkurā gadījumā tiesa termiņu mainīs tikai tad, ja puse var norādīt pārliecinošus iemeslus, kāpēc tas būtu nepieciešams.

Civiltiesvedībā iesaistītajām pusēm cita starpā ir svarīgi ievērot turpmāk aprakstītos termiņus.

a) Maksājuma procedūras rīkojumā

Maksājuma rīkojuma procedūrā (*Mahnverfahren*) iebildumi pret maksājuma rīkojumu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 692. panta 1. punkta 3. apakšpunktu un apelācijas sūdzības pret izpildes rīkojumu saskaņā ar 700. panta 1. punktu un 339. panta 1. punktu ir jāiesniedz divās nedēļās. Ja iebildumi netiek celti un pieteikuma iesniedzējs nepieprasa izpildes rīkojuma izdošanu sešu mēnešu laikā, maksājuma rīkojums zaudē spēku atbilstoši Civilprocesa kodeksa 701. pantam.

b) Strīdus tiesvedība

1. Civilprocesa kodeksa 132. pantā ir paredzēts vispārējs noteikums, ka pirmssēdes paskaidrojumi ir jāiesniedz tiesai laikus tā, lai tos varētu nodot otram pusei vismaz vienu nedēļu pirms tiesas sēdes, lai nodrošinātu iespēju laicīgi sagatavoties sēdei un tiesību pienācīgu aizsardzību. Pirmssēdes paskaidrojumi, kuros ietverts paziņojums par iebildumu pret jauniem apsvērumiem, ir jāiesniedz laikus, lai tos varētu nodot otram pusei vismaz trīs dienas pirms tiesas sēdes.
2. Nosakot pirmstiesas uzklauššanas datumu, tiesnesim ir jāparedz vismaz divas nedēļas, kurās atbildētājs var sniegt atbildi (sk. Civilprocesa kodeksa 275. panta 1. punkta pirmo teikumu, 275. panta 3. punktu un 277. panta 3. punktu). Ja tiesnesis nolemj, ka pirmstiesas izskatīšana notiks rakstiski, atbildētājam obligātā divu nedēļu termiņā jānorāda, vai viņš prasību apstrīdēs (276. panta 1. punkta pirmais teikums). Tiesai ir jādod atbildētājam vēl vismaz divas papildu nedēļas laika rakstisku aizstāvības paskaidrojumu iesniegšanai (276. panta 1. punkta otrais teikums). Tiesas priekšsēdētājs, savukārt, var noteikt prasītājam

- termiņu rakstisku apsvērumu iesniegšanai par aizstāvības paskaidrojumiem (276. panta 3. punkts).
3. Ja atbildētājs paredzētajā termiņā nenorāda, vai viņš prasību apstrīdēs, tiesa pēc prasītāja iesnieguma un bez noklausīšanās izdod spriedumu, kurā iesniegtā (galīgā) prasība tiek apstiprināta saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 331. panta 3. punktu (aizmugurisks spriedums (*Versäumnisurteil*)). Tiesa pieņem aizmugurisku spriedumu arī tad, ja prasītājs vai atbildētājs neierodas uz tiesas sēdi vai neiesniedz savus apsvērumus. Puse, pret kuru ir pieņemts aizmugurisks spriedums, divu nedēļu obligātā perioda laikā no aizmuguriskā sprieduma izsniegšanas var iesniegt iebildumu (sk. Civilprocesa kodeksa 338. pantu un 339. panta 1. punktu). Ja iebildums ir pieņemams (jo īpaši, ja tas ir iesniegts atļautajā termiņā), tiesvedību atsāk no posma, kurā tā bija pirms aizmuguriskā sprieduma pieņemšanas.
  4. Apelācijas sūdzība (*Berufung*) obligāti jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā (Civilprocesa kodeksa 517. pants), bet tās pamatojumu var iesniegt divos mēnešos (520. panta 2. punkts). Abi termiņi sākas dienā, kurā tiek izsniegts sprieduma pilnais teksts, vai vēlākais piecus mēnešus pēc tā pasludināšanas. Atbildes sniegšanai uz apelācijas sūdzību var tikt noteikts vismaz divu nedēļu ilgs tiesas termiņš (sk. Civilprocesa kodeksa 521. panta 2. punktu un 277. panta 3. punktu).
  5. Ja apelācijas tiesa (*Berufungsgericht*) savā spriedumā neparedz turpmāku pārsūdzēšanas iespēju par tiesību jautājumiem (*Revision*), jauns pieteikums par pārsūdzēšanas iespējas apstrīdēšanu ir jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā pēc pilnā sprieduma teksta izsniegšanas (sk. Civilprocesa kodeksa 544. panta 1. punktu un 3. punkta pirmo teikumu). Apelācijas sūdzības pamatojums jāiesniedz divu mēnešu laikā no dienas, kad tiek izsniegts pilns sprieduma teksts, bet ne vēlāk kā septiņus mēnešus pēc sprieduma pasludināšanas.
  6. Apelācijas sūdzības par tiesību jautājumiem iesniegšanas termiņš arī ir obligāts periods, un šis termiņš ir viens mēnesis (Civilprocesa kodeksa 548. pants), bet apelācijas sūdzības pamatojumu var iesniegt divos mēnešos (551. panta 2. punkta otrais teikums). Abi termiņi sākas dienā, kurā tiek izsniegts sprieduma pilnais teksts, vai vēlākais piecus mēnešus pēc tā pasludināšanas.
  7. Tūlītēju iebildumu (*sofortige Beschwerde*) par kādu lēmumu tiesas rīkojumā (*Beschluss*) ir jāiesniedz divu nedēļu obligātā perioda laikā pēc nolēmuma izsniegšanas vai ne vēlāk kā piecus mēnešus un divas nedēļas pēc tā izsludināšanas dienas (Civilprocesa kodeksa 569. panta 1. punkts). Iebildums par tiesību jautājumiem (*Rechtsbeschwerde*), kura pamatā jābūt tiesību normu pārkāpumam, jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā pēc nolēmuma izsniegšanas dienas (Civilprocesa kodeksa 575. panta 1. punkta pirmais teikums), bet iebilduma pamatojuma iesniegšanai ir atvēlēts vēl viens mēnesis (Civilprocesa kodeksa 575. panta 2. punkts).
  8. Ja puse neievēro kādu no procesuālajām prasībām, kas paredzētas Civilprocesa kodeksa 233. pantā (piemēram, obligāto periodu vai apelācijas sūdzības pamatojuma iesniegšanas termiņu) ne savas vainas dēļ, šī puse var lūgt atjaunot procesu tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms procesuālās prasības neievērošanas. Šāds iesniegums ir jāiesniedz divās nedēļās no pastāvošo šķēršļu novēršanas dienas (Civilprocesa kodeksa 234. panta 1. un 2. punkts).

Ja termiņa atskaites datums ir atkarīgs no dokumenta izsniegšanas dienas (sk. atbildi uz 4. jautājumu), ir jāapsver, vai izsniegšana ir bijusi efektīva. Tā sauktās "aizstātās izsniegšanas" gadījumā izsniegšanas efektivitāte nav atkarīga no tā, vai adresāts faktiski ir iepazinies ar dokumenta saturu. Tomēr vienmēr ir jāievēro prasība, ka adresāta mājas vai uzņēmuma adresei dokumenta izsniegšanas brīdī vienmēr ir jāsakrīt ar adresi, kurā dokuments tiek izsniegts.

Adresāts, kurš nezināja par pieņemto nolēmumu un tādēļ nevarēja to apstrīdēt, zināmos gadījumos var lūgt atjaunot procesu tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms aizmuguriskā sprieduma pieņemšanas (sk. atbildi uz 4. jautājumu). Informāciju par datumu, kurā sākas attiecīgā laika posma atskaite, skatīt atbildē uz 16. jautājumu.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

- Jaungada diena — 1. janvāris,
- Zvaigznes diena — 6. janvāris (tikai Bādenes-Virtembergas, Bavārijas un Saksijas-Anhaltes federālajās zemēs),
- Starptautiskā sieviešu diena — 8. marts (tikai Berlīnē),
- Lielā piektdiena — mainīgs datums, bet parasti marta beigās vai aprīļa sākumā,
- Pirmās Lieldienas — mainīgs datums, bet parasti marta beigās vai aprīļa sākumā,
- Otrās Lieldienas — mainīgs datums, bet parasti marta beigās vai aprīļa sākumā,

- Darba svētki — 1. maijs,
- Debesbraukšanas diena — mainīgs datums, bet ir maija ceturtdienā
- Vasarsvētku svētdiena — mainīgs datums maijā vai jūnijā,
- Otrie Vasarsvētki — mainīgs datums maijā vai jūnijā,
- Kristus Vissvētās Miesas un Asiņu svētki — mainīgs datums, bet parasti ceturtdienā laikposmā no maija beigām līdz jūnija vidum (tikai Bādenes-Virtembergas, Bavārijas, Hesenes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Reinzemes-Pfalcas, Sārzemes, Saksijas (reģiona) un Tīringenes (reģiona) federālajās zemēs),
- Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas diena — 15. augusts (tikai Bavārijas (reģiona) un Sārzemes federālajās zemēs),
- Vācijas apvienošanas diena — 3. oktobris,
- Reformācijas diena — 31. oktobris (tikai Brandenburgas, Mēklenburga-Priekšpomerānijas, Lejassaksijas, Saksijas, Saksijas-Anhaltes, Šlēsvīgas-Holšteinas, Tīringenes federālajās zemēs),
- Visu svēto diena — 1. novembris (tikai Bādenes-Virtembergas, Bavārijas, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Reinzemes-Pfalcas un Zāras federālajās zemēs),
- Grēku nožēlas diena (*Buß- und Bettag*): mainīgs datums, bet parasti trešdienā laikposmā no novembra vidus līdz novembra beigām (tikai Saksijas federālajā zemē),
- Pirmie Ziemassvētki — 25. decembris,
- Otrie Ziemassvētki — 26. decembris.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktā paredzēts, ka visi procesuālie termiņi ir jāaprēķina atbilstīgi noteikumiem, kas izklāstīti Civilkodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch*) 187.-193. pantā.

Sīkāka informācija par to, kā šie termiņi tiek aprēķināti, atrodama atbildēs uz 7., 8. un 9. jautājumu.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Parasti termiņa atskaites datums ir saistīts ar tā dokumenta izsniegšanu, uz kuru jāsniedz atbilde, vai ar tā nolēmuma izsniegšanu, kurš ir jāpārsūdz (sk., piemēram, Civilprocesa kodeksa 276. panta 1. punkta pirmo teikumu, 329. panta 2. punkta otro teikumu un 339. panta 1. punktu). Apelācijas sūdzības iesniegšanai paredzētā laika atskaite sākas no nolēmuma izsniegšanas dienas (Kodeksa 517. un 548. pants un 569. panta 1. punkta otrais teikums). Tomēr, ja nolēmums netiek izsniegts vai ja tas nav izsniegts efektīvi, un šis trūkums netiek novērsts saskaņā ar Kodeksa 189. pantu, minētā laika atskaite sākas, kad ir pagājuši pieci mēneši no nolēmuma pasludināšanas dienas. Ar šo piecu mēnešu laika posmu tiek aizstāta dokumenta izsniegšana. Ir spēkā līdzīgs noteikums attiecībā uz jaunu pieteikumu par pārsūdzēšanas iespējas apstrīdēšanu, bet šajā gadījumā dokumenta izsniegšanu aizstāj ar sešu mēnešu laika posmu (Civilprocesa kodeksa 544. panta 3. punkta pirmais teikums).

Minētajām apelācijas sūdzībām ir dažādi termiņu atskaites datumi, kuri izņēmuma gadījumos var pārsniegt sprieduma spēkā esību:

- laika posms, kurā jāiesniedz iesniegums par procesa atjaunošanu iepriekšējā stāvoklī (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*), sākas dienā, kurā attiecīgais šķērslis tiek novērsts (Civilprocesa kodeksa 234. panta 2. punkts),
- laika posms, kurā jāiesniedz iebildums par to, ka netiek ievērotas tiesības uz taisnīgu tiesu (*Anhörungsruge*), saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 321.a pantu sākas tad, kad persona uzzina par savu tiesību pārkāpumu (321.a panta 2. punkta pirmais teikums),
- laika posms, kurā jāiesniedz iesniegums par procesa anulēšanu (*Nichtigkeitsklage*) vai atsaukšanu (*Restitutionsklage*, atkārtota pārskatīšana, Civilprocesa kodeksa 578. pants un turpmākie panti), sākas dienā, kurā attiecīgā puse uzzina par apstrīdēšanas pamatojumu, bet ne agrāk kā pēc sprieduma stāšanās spēkā (586. panta 2. punkta pirmais teikums).

Attiecībā uz datumu, līdz kuram ir jāveic procesuālais pasākums, lai termiņš tiktu ievērots, ir piemērojami šādi noteikumi:

procesuāls termiņš tiek uzskatīts par ievērotu, ja procesuālais pasākums tiek veikts līdz pēdējās iespējamās dienas beigām, t. i., parasti attiecīgajam dokumentam jābūt pārsūtītam attiecīgajai tiesai noteiktajā termiņā, noteiktajā formā un ievērojot attiecīgo procesuālo deklarāciju. Tiek ņemts vērā datums, kurā tiesa dokumentu saņem, nevis datums, kurā tas nosūtīts. Tomēr atvēlēto laiku var pilnībā izmantot, t. i., līdz plkst. 24.00 pēdējās dienas beigās.

Attiecībā uz jautājumu par to, kā tiek noteikts termiņa atskaites datums, atbilde ir šāda:

Saskaņā ar Civilkodeksa 187. panta 1. punktu, ja par termiņa atskaites sākumu uzskata kādu notikumu vai konkrētu laiku dienas laikā, tad attiecīgo dienu neieskaita attiecīgā termiņa aprēķinā.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē, ja termiņa atskaite sākas no dokumenta izsniegšanas brīža (sk. atbildi uz 4. jautājumu), tad izsniegšanas veids nav svarīgs. Dokumentus uzskata par izsniegtiem vai nu brīdī, kad tos nodod saņēmējam (Civilprocesa kodeksa 177. pants), vai tad, kad ir pabeigta "aizstātās izsniegšanas" metode (tās uzskaitītas Civilprocesa kodeksa 178., 180. un 181. pantā, piemēram, dokumenta nodošana pieaugušam ģimenes loceklim vai ielikšana pastkastē). Elektronisko izsniegšanu reglamentē Civilprocesa kodeksa 173. pants.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktu, lasot to saistībā ar Civilkodeksa 187. panta 1. punktu, ja par termiņa atskaites sākumu uzskata kādu notikumu vai konkrētu laiku dienas laikā, tad attiecīgo dienu neieskaita attiecīgā termiņa aprēķinā.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Norādītās dienas ir kalendārās dienas, nevis darba dienas (sk. Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktu un Civilkodeksa 188. panta 1. punktu). Tomēr, ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā vai valsts svētku dienā, kas ir oficiāli atzīta izpildes vietā vai deklarācijas sagatavošanas vietā, to pagarina līdz nākamajai darba dienai (sk. Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktu un Civilkodeksa 193. pantu).

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Ja termiņš, kas izteikts nedēļās, mēnešos vai vairāku mēnešu periodā — gadā, pusgadā, ceturksnī —, sākas no kāda notikuma vai konkrēta dienas laika, t. i., attiecīgo dienu neiekļauj termiņa aprēķināšanā, tad termiņš beidzas termiņa pēdējās nedēļas vai pēdējā mēneša tās pēdējās dienas beigās, kuras nosaukums vai datums atbilst dienai, kad noticis notikums vai konkrētais laiks (sk. Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktu un Civilkodeksa 188. panta 2. punkta pirmo alternatīvu). Turpretī, ja termiņš sākas dienas sākumā, t. i., attiecīgo dienu iekļauj termiņa aprēķināšanā, tad termiņš beidzas pēdējās nedēļas vai pēdējā mēneša tās dienas beigās, kas ir pirms dienas, kuras nosaukums vai datums atbilst termiņa sākšanas dienai (sk. Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punkts un Civilkodeksa 188. panta 2. punkta otro alternatīvu).

Ja termiņš ir izteikts mēnešos un pēdējā mēnesī nav attiecīgā datuma, termiņš beidzas mēneša pēdējā dienā (piemēram, viena mēneša termiņš, kas sācies 30. janvārī, beidzas 28. februārī) (sk. Civilkodeksa 188. panta 3. punktu).

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Sk. 8. jautājumu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā vai valsts svētku dienā, kas ir oficiāli atzīta izpildes vietā vai deklarācijas sagatavošanas vietā, šī diena netiek ņemta vērā, un termiņu pagarina līdz nākamās darba dienas beigām saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 222. panta 1. punktu un Civilkodeksa 193. pantu.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Termiņa pagarināšana parasti notiek pēc tiesas ieskatiem. Tomēr obligātos periodus nevar pagarināt. Dažkārt ir vajadzīga otras puses piekrišana.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

1. Apelācijas sūdzība (*Berufung*) obligāti jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā (Civilprocesa kodeksa 517. pants), bet tās pamatojumu var iesniegt divos mēnešos (520. panta 2. punkts). Abi termiņi sākas dienā, kurā tiek izsniegts sprieduma pilnais teksts, vai vēlākais piecus mēnešus pēc tā pasludināšanas. Atbildes sniegšanai uz apelācijas sūdzību var tikt noteikts vismaz divu nedēļu ilgs tiesas termiņš (sk. Civilprocesa kodeksa 521. panta 2. punktu un 277. panta 3. punktu).
2. Ja apelācijas tiesa (*Berufungsgericht*) savā spriedumā neparedz turpmāku pārsūdzēšanas iespēju par tiesību jautājumiem (*Revision*), jauns pieteikums par pārsūdzēšanas iespējas apstrīdēšanu ir jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā pēc pilnā sprieduma teksta izsniegšanas (sk. Civilprocesa kodeksa 544. panta 1. punktu un 3. punkta pirmo teikumu). Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 544. panta 4. punktu apelācijas sūdzības pamatojums jāiesniedz divu mēnešu laikā no dienas, kad tiek izsniegts pilns sprieduma teksts, bet ne vēlāk kā septiņus mēnešus pēc sprieduma pasludināšanas.
3. Apelācijas sūdzības par tiesību jautājumiem iesniegšanas termiņš arī ir obligāts periods, un šis termiņš ir viens mēnesis (Civilprocesa kodeksa 548. pants), bet apelācijas sūdzības pamatojumu var iesniegt divos mēnešos (551. panta 2. punkta otrais teikums). Abi termiņi sākas dienā, kurā tiek izsniegts sprieduma pilnais teksts, vai vēlākais piecus mēnešus pēc tā pasludināšanas.
4. Tūlītēju iebildumu (*sofortige Beschwerde*) par kādu lēmumu tiesas rīkojumā (*Beschluss*) ir jāiesniedz divu nedēļu obligātā perioda laikā (Civilprocesa kodeksa 569. panta 1. punkts). Obligātais periods sākas izsniegšanas datumā vai ne vēlāk kā piecus mēnešus pēc tā izsludināšanas dienas. Iebildums par tiesību jautājumiem (*Rechtsbeschwerde*), kura pamatā jābūt tiesību normu pārkāpumam, jāiesniedz viena mēneša obligātā perioda laikā pēc nolēmuma izsniegšanas dienas (Civilprocesa kodeksa 575. panta 1. punkta pirmais teikums), bet iebilduma pamatojuma iesniegšanai ir atvēlēts vēl viens mēnesis (Civilprocesa kodeksa 575. panta 2. punkts).
5. Ja puse neievēro kādu no procesuālajām prasībām, kas paredzētas Civilprocesa kodeksa 233. pantā (piemēram, obligāto periodu vai apelācijas sūdzības pamatojuma iesniegšanas termiņu) ne savas vainas dēļ, šī puse var lūgt atjaunot procesu tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms procesuālās prasības neievērošanas. Šāds iesniegums ir jāiesniedz divās nedēļās no pastāvošo šķēršļu novēršanas dienas (Civilprocesa kodeksa 234. panta 1. un 2. punkts).

Vācijas civiltiesībās un civilprocesa tiesībās ir paredzēti arī citi termiņi (sk. turpmāk uzskaitītos piemērus).

1. Ja vien puses nav vienojušās citādi, tad šķīrējtiesas nolēmumu var apstrīdēt trijos mēnešos no nolēmuma saņemšanas dienas, iesniedzot tiesā pieteikumu par nolēmuma atcelšanu (1059. panta 3. punkta pirmais un otrais teikums).
2. Lietu, kurā pieņemts galīgais spriedums, var pārskatīt, viena mēneša obligātā perioda laikā no dienas, kurā puse uzzina atcelšanas sprieduma pamatojumu, iesniedzot pieteikumu par atcelšanu (*Nichtigkeitsklage*) vai pieteikumu par atsaukšanu (*Restitutionsklage*) (Civilprocesa kodeksa 586. panta 1. un 2. punkts).
3. Tiesa var noteikt termiņu, līdz kuram pusei jāveic attiecīgās darbības lietās, kurās tiek izmantots neatkarīgais pierādījumu vākšanas process (*selbständiges Beweisverfahren*) (Civilprocesa kodeksa 494.a panta 1. punkts) vai aizturēšanas process (*Arrest*) (926. panta 1. punkts).
4. Ja īrnieks nav piekritis izīrētāja vēlmei paaugstināt nomas maksu līdz vietējā apkaimē parasti iekasētajai

maksai (Civillkodeksa 558. pants) līdz otrā kalendārā mēneša beigām pēc pieprasījuma saņemšanas, izīrētājs nākamo trīs mēnešu laikā var celt prasību par apstiprināšanu (Civillkodeksa 558.b panta 2. punkts).

5. Ja darba ņēmējs uzskata, ka viņa atbrīvošana no amata, par ko viņš ir saņēmis rakstisku paziņojumu, ir bijusi prettiesiska, viņam jāiesniedz prasība darba tiesā trijās nedēļās no paziņojuma saņemšanas dienas (Likuma par aizsardzību no atbrīvošanas no amata (*Kündigungsschutzgesetz*) 4. panta pirmais teikums). Ja darba ņēmējs šo termiņu neievēro, atbrīvošana no amata tiek uzskatīta par likumīgu jau no paša sākuma.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Princips ir tāds, ka tiesa var brīvi noteikt ierašanās laikus un dienas, bet tai jāņem vērā nosacījums, ka lieta ir jāizskata ātri, kā arī tas, ka sestdienās, svētdienās un valsts svētku dienās uzklauššanu var noteikt tikai ārkārtas gadījumos.

Ja tiek izsniegta tiesas pavēste par ierašanos tiesā saistībā ar lietu, kurā juridiskā pārstāvība ir obligāta, šāda pavēste ir jāizsniedz vismaz vienu nedēļu pirms tiesas sēdes. Citos gadījumos tas jāizdara vismaz trīs dienas pirms tiesas sēdes. Šos termiņus var saīsināt tikai tad, ja pēc vienas puses iesnieguma abas puses tam ir piekrikušas.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 141. panta 1. punktu tiesa var noteikt, ka abām pusēm jāierodas uz tiesas sēdi, ja tas ir nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai. Tomēr lielu attālumu gadījumā tiesa var atcelt prasību par puses klātbūtni, ja to būtu nesaprātīgi pieprasīt lielā attāluma dēļ (sk. 8. jautājumu) vai kāda cita pamatota iemesla dēļ. "Cits pamatots iemesls" (*sonstiger wichtiger Grund*) Civilprocesa kodeksa 141. panta 1. punkta otrā teikuma nozīmē ir jebkurš pusei svarīgs iemesls, tai skaitā, piemēram, saslimšana, iepļānotas brīvdienas, virsstundu darbs vai tādu psiholoģisku problēmu iespējamība, kas var rasties, sastopoties ar otru pusi.

Turklāt saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 227. panta 1. punkta pirmo teikumu tiesa, pamatojoties uz puses iesniegumu, kurā minēti "pamatoti iemesli" (*erhebliche Gründe*), var atcelt vai atlikt tiesas sēdi vai pārcelt mutisko argumentu uzklauššanu. Šā noteikuma kontekstā neierašanās tiesā pašas puses vainas dēļ vai neattaisnojama nesagatavošanās tiesas sēdei netiek uzskatīta par pamatotiem iemesliem. Pamatoti iemesli var būt pavēstē norādīto termiņu nepamānīšana, juridiskā pārstāvja maiņa, liecinieka, juridiskā pārstāvja vai puses saslimšana vai minēto personu neierašanās tuva radnieka nāves dēļ. Tiesa var pieprasīt pierādījumus par atlikšanas pieteikuma pamatojumiem, un, jo tuvāk noteiktajam datumam tiek iesniegti šādi pamatojumi, jo rūpīgāk tie ir jāizvērtē. Dažos gadījumos saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 227. panta 3. punktu aizvien tiek pieļauta lielāka brīvība, ja puse pieprasa pārcelt tiesas sēdi, kas paredzēta laikā no 1. jūlija līdz 31. augustam.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Vācijas teritorijā nav īpašu ģeogrāfisku īpatnību, kas varētu būt šāda īpaša noteikuma pamatā. Tādējādi Vācijas civilprocesa noteikumos nav paredzēta vispārēja iespēja pagarināt kādu termiņu personām, kuras dzīvo lielā attālumā no attiecīgās tiesas. Tomēr saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 141. panta 1. punkta otro teikumu tiesa var noteikt, ka puses personiska klātbūtne nav nepieciešama, ja to būtu nesaprātīgi pieprasīt tāpēc, ka personas dzīvesvieta ir tālu (*große Entfernung*) no tiesas atrašanās vietas. Ņemot vērā to, ka mūsdienās transporta iespējas kopumā var uzskatīt par labām, dažu simtu kilometru attālums netiek uzskatīts par lielu attālumu. Tomēr katrā lietā ir jāizvērtē visi apstākļi, tostarp puses veselības stāvoklis.

Tā kā saskaņā ar noteikumiem pusēm, kuras dzīvo nomaļās vietās, nav paredzēts termiņa pagarinājums, Vācijas tiesību sistēmā nerodas problēmas, ja ilgāki termiņi tiek atzīti citur.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Termiņa neievērošanai var būt dažādas juridiskas sekas, piemēram, tādas, kā uzskaitīts turpmāk.

1. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 296. panta 1. punktu apsvērumi un argumenti, kas iesniegti pēc attiecīgā termiņa, ir pieņemami tikai tad, ja tiesa uzskata, ka to pieņemšana neaizkavēs strīda atrisināšanu, vai ja attiecīgā puse norāda pamatotu iemeslu, kāpēc tie ir iesniegti ar kavēšanos. Apsvērumus un argumentus, kas attiecīgi noraidīti saskaņā ar minētajiem noteikumiem, nevar iesniegt apelācijas sūdzības izskatīšanā (Civilprocesa kodeksa 531. panta 1. punkts).
2. Ja pirmstiesas rakstiskajā procesā saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 276. pantu atbildētājs divās nedēļās no pavēstes izsniegšanas dienas nenorāda, ka viņš aizstāvēs savas tiesības tiesā, pret atbildētāju, pamatojoties uz prasītāja pieteikumu, var tikt pieņemts aizmugurisks spriedums (Civilprocesa kodeksa 276. panta 1. punkta pirmais teikums, 276. panta 2. punkts un 331. panta 3. punkts).
3. Ja parādnieks paredzētajā termiņā maksājuma rīkojuma procedūrā neveic nekādas darbības pret maksājuma rīkojumu (Civilprocesa kodeksa 692. panta 1. punkta 3. apakšpunkts un 694. pants), pamatojoties uz kreditora pieteikumu, tiek izdots izpildes rīkojums (Civilprocesa kodeksa 699. panta 1. punkta pirmais teikums).
4. Ja netiek ievērots apelācijas sūdzības iesniegšanai paredzētais termiņš, nolēmums kļūst galīgs (Civilprocesa kodeksa 705. pants). Tas attiecas arī uz gadījumu, kad netiek ievērots termiņš iebilduma iesniegšanai pret aizmugurisku spriedumu vai izpildes rīkojumu. (Šāda veida iebildums (*Einspruch*) nav "apelācijas sūdzība" tehniskā ziņā, jo to izskata tā pati tiesa, nevis augstākas instances tiesa.) Ja netiek ievērots termiņš, kurā jāiesniedz apelācijas sūdzības vai iebilduma pamatojums, apelācijas sūdzība vai iebildums tiek noraidīts (Civilprocesa kodeksa 522. panta 1. punkts, 552. panta 1. punkts un 577. panta 1. punkts).
5. Tas pats attiecas uz termiņu, kurā jāiesniedz pamatojumi jaunam pieteikumam par pārsūdzēšanas iespējas apstrīdēšanu (Civilprocesa kodeksa 544. panta 4. punkts).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja nav ievērots kāds termiņš, pusei, lai aizstāvētu savas tiesības saistībā ar 15. punktā minētajām sekām, ir pieejami turpmāk izklāstītie tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

1. Gadījumā, uz kuru attiecas Civilprocesa kodeksa 296. panta 1. punkts, puse var iesniegt skaidrojumu par kavēšanās iemesliem (sk. iepriekš). Pusei ir jāsniedz apsvērumi un gadījumā, ja tiesa to pieprasa, jāpierāda, ka kavēšanās nenotika puses vainas dēļ. Ja puse spēj to pierādīt, tiesai ir arī jāpieņem novēloti iesniegtie apsvērumi.
2. Puse, pret kuru ir pieņemts aizmugurisks spriedums, var pret to iebilst (Civilprocesa kodeksa 338. pants). Ja šāds iebildums ir pieņemams, proti, ja tas ir iesniegts attiecīgajā formātā un paredzētajā termiņā (Civilprocesa kodeksa 339. un 340. pants) un ja tas ir pamatots, tiesas process tiek atjaunots tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms attiecīgā termiņa neievērošanas (Kodeksa 342. pants).
3. Iebildumu var iesniegt arī pret izpildes rīkojumu, kas izsniegts maksājuma rīkojuma procedūrā, jo saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 700. pantu izpildes rīkojums ir līdzvērtīgs aizmuguriskam spriedumam.
4. Apelācijas sūdzību un iebildumu iesniegšanai noteiktie termiņi ir obligāti periodi. Puse, kas nav ievērojusi kādu obligātu periodu ne savas vainas dēļ, var pieprasīt, lai process tiek atjaunots tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms aizmuguriskā sprieduma pieņemšanas (Civilprocesa kodeksa 233. pants un turpmākie panti). Tas jāizdara noteiktajā likumiskajā termiņā un prasītajā formātā (Civilprocesa kodeksa 234. pants un 236. panta 1. punkts). Faktiem, ar kuriem attaisno termiņa neievērošanu, jābūt pamatotiem, un tie jāpierāda (Civilprocesa kodeksa 236. panta 2. punkts). Visas procesuālās darbības, kuras puse nav veikusi, piemēram, apelācijas sūdzības iesniegšana, ir jāveic tam paredzētajā termiņā.
5. Tāpat ir iespējams pieprasīt procesu atjaunot tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms aizmuguriskā nolēmuma pieņemšanas, ja neievērotais termiņš bija paredzēts apelācijas sūdzības vai iebilduma pamatojumu iesniegšanai.

Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.